

SOCIOLOGIE RODINY

Gender, genderové role, genderová socializace

Co je to „gender“

- sociálně utvářený soubor vlastností, chování, zájmů, vzhledu atd., který je spojován s obrazem ženy nebo muže
- kulturně a historicky proměnlivý
- organizační princip
- reprodukován prostřednictvím socializace (příklady)
- týká se sexu, těla (ukázněnost, disponibilita), dělby práce, ctností a nectností
- hierarchizace
- „ideální“ stav, nikoli realita
- naturalizace a esencializace rozdílů mezi muži a ženami
- Bourdieu – virilita jako břemeno: „Výsada mužství je zároveň i past a platí se za ni neustálým napětím a vypětím, k němuž každého muže nutí povinnost projevovat se za všech okolností jako muž.“

Příroda x kultura

lidé jsou produkty neovlivnitelné biologické dědičnosti x lidé jsou produkty výchovy

Kultura

- člověk a jeho myšlení je plastické, tvárné a téměř stoprocentně (až na několik málo vrozených pudů) zformované v průběhu života
- lidé jsou tabula rasa – nepopsané stránky
- vědomí je výrazem kultury a společenské činnosti
- změníme-li společnost, můžeme změnit i člověka (?)

Příroda

- lidstvo má určité trvalé a neovlivnitelné vlastnosti a vnitřní předurčenost a celistvost
- kultura může tyto vrozené znaky pozměnit, ale nemůže se jich zbavit
- jsou to vrozené lidské potřeby a dispozice, které utvářejí kulturu
- Př. rasové rozdíly a inteligence

Odpověď?

- nelze zcela – není možné ovlivnit vliv prostředí od genů
- naše znalosti genetiky jsou omezené
- Thomas Hobbes – lidstvo je od přírody špatné, společnost dobrá
- Jean-Jacques Rousseau – „urozený divoch“ – lidé jsou v podstatě dobré a racionální bytosti

Sociobiologie

- za základ kulturních a sociálních dějů považuje dědičné biologické příčiny
- lidem jsou přisuzovány znaky chování zvířat, zejména vyšších primátů
- předpoklad, že jedinec se chová tak, aby maximalizoval svůj evoluční úspěch
- podpora statu quo

Slabikář

(J. Žáček)

K čemu jsou holky na světě?

*Aby z nich byly maminky,
aby se pěkně usmály
na toho, kdo je malinký.
Aby nás měl kdo pohladit
a vyprávět nám pohádku.
Proto jsou tady maminky,
aby náš svět byl v
pořádku.*

*Páni kluci jsou tu k tomu,
aby svět byl veselý.*

*Vystartují ráno z domu,
jako když je vystřelí.*

*Neleknou se blesku,
hromu,*

nevadí jim mráz a led.

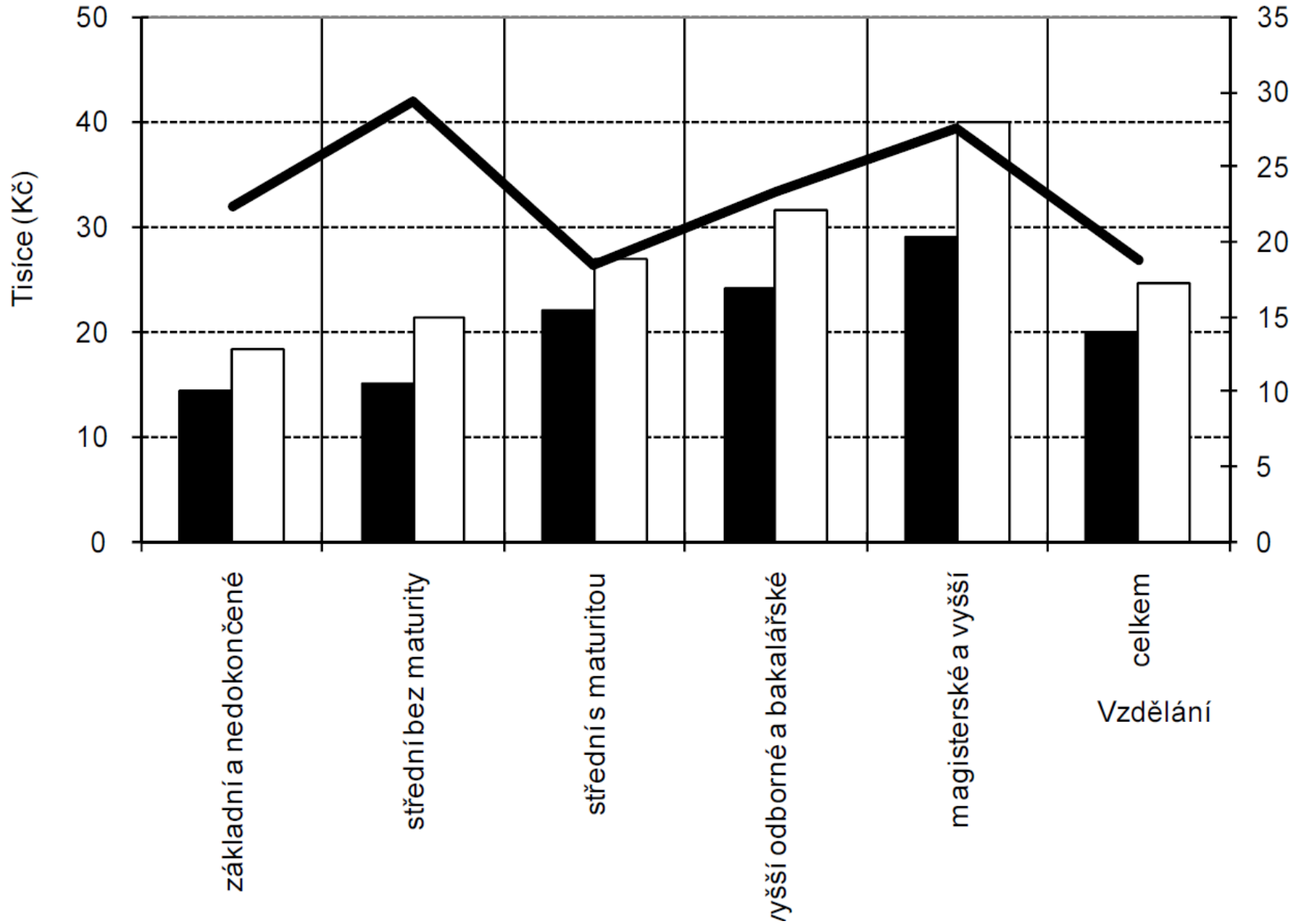
*Páni kluci jsou tu k tomu,
aby se svět točil vpřed.*

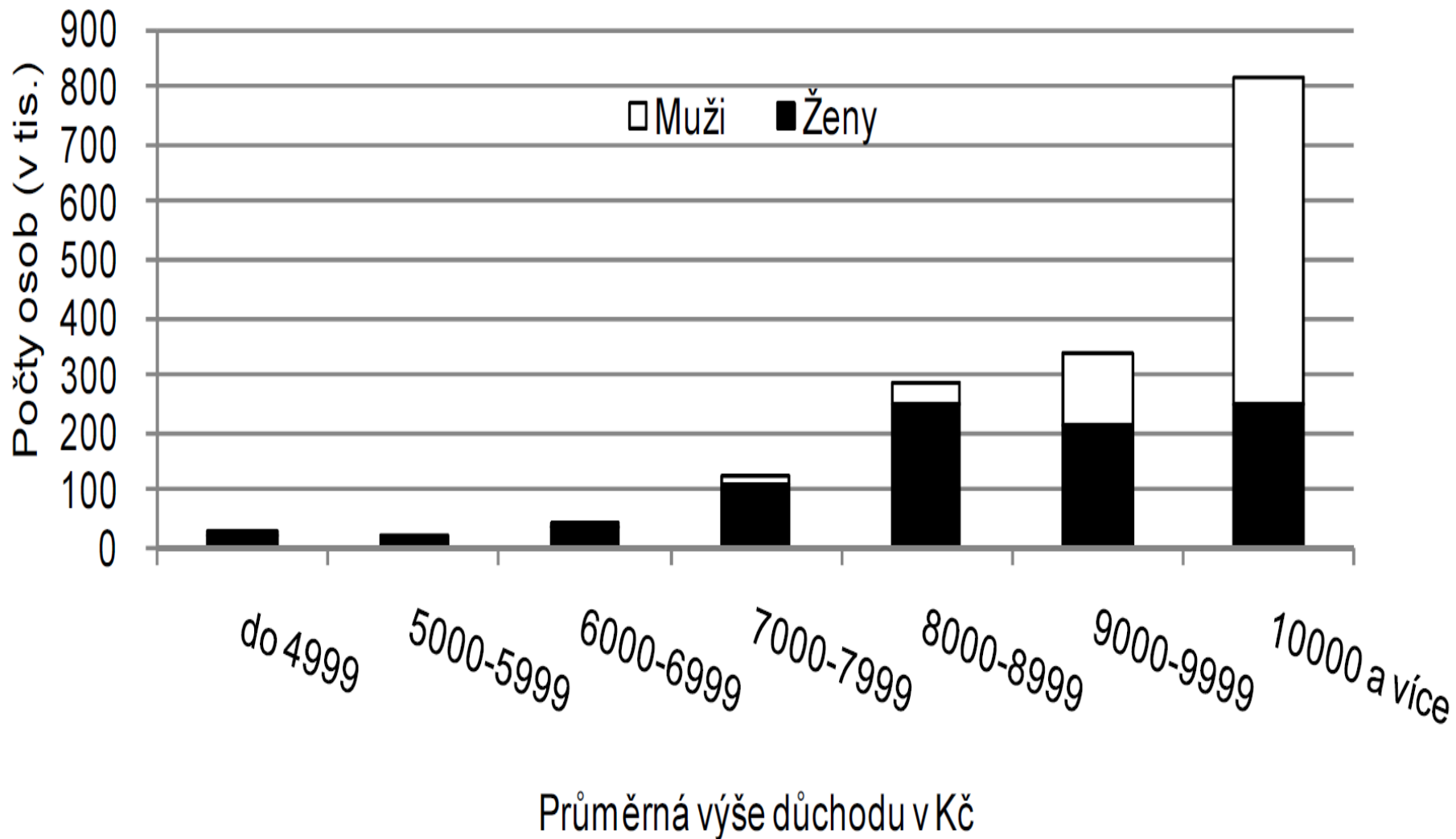
Diskriminace

- Zjevná, ale zejména skrytá
- Na pracovním trhu (skleněný strop, skleněný výtah, dřevé potrubí), ve škole, ve vědě, v politice
- přestože sedí dívky i chlapci ve stejné třídě, čtou stejné učebnice a poslouchají stejné vyučující, dostává se jim rozdílného vzdělání (Sadker a Sadker 1994)
- profesní ostrůvky, fungující jako kvazi-rodiny terapeutická funkce žen
- Minorizace ženy v práci (role hostesky, animátory nebo uvaděčky), ve veřejné debatě (musí bojovat o slovo i o pozornost)
- Na jednu stranu se některé činnosti považují za podřadné a jsou pod mužskou důstojnost, na druhou stranu se tytéž činnosti mohou jevit jako vznešené a obtížné, pokud je vykonává muž
- „skleněný strop“

Mediány mezd podle úrovně vzdělání za rok 2010

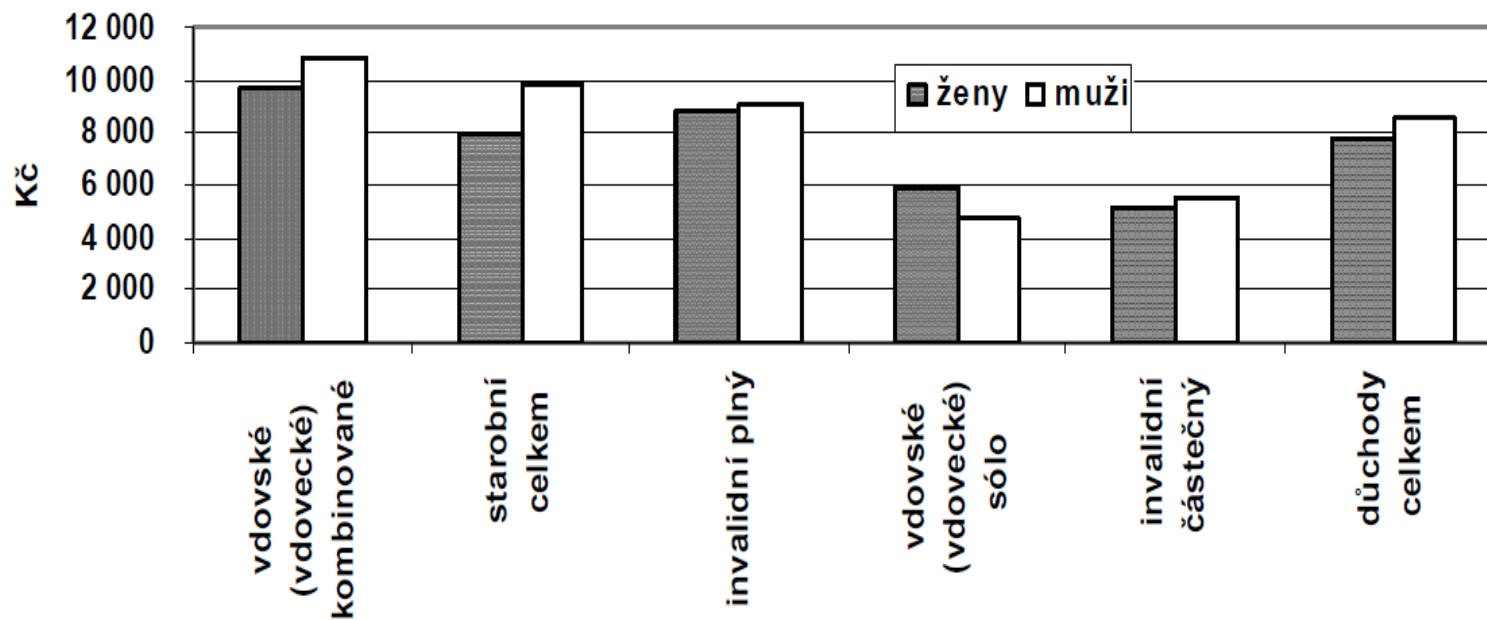

Starobní důchodci podle průměrné výše starobního důchodu k 31. 12. 2010

Důchody

Graf 7: Průměrná výše jednotlivých forem důchodů podle pohlaví
(v Kč), 31. 12. 2007. Zdroj: MPSV ČR

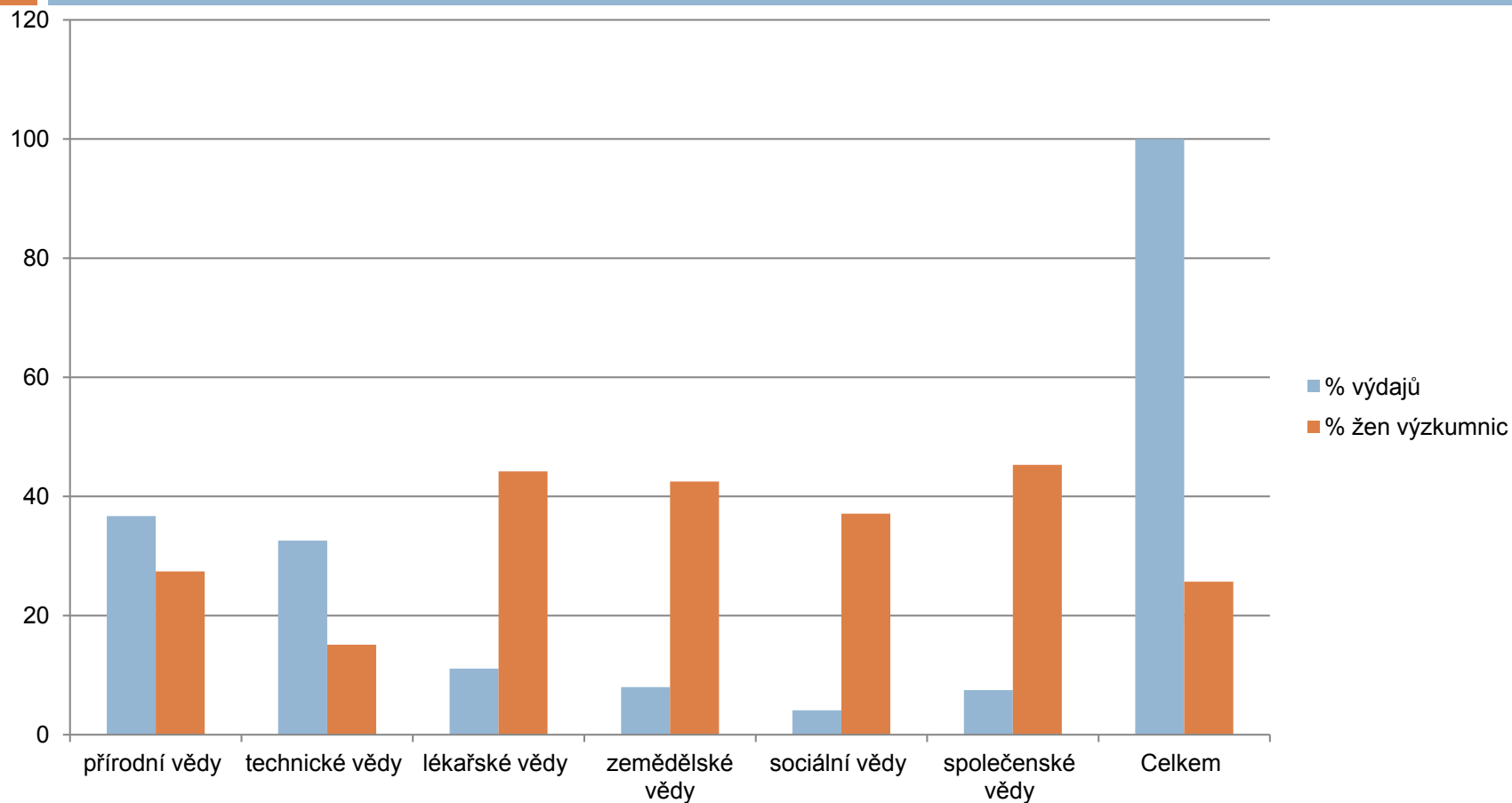
„Děravé potrubí“

Tab. 7: Akademičtí pracovníci a pracovnice podle akademické pozice v roce 2002, 2008 a 2009 (v HC)

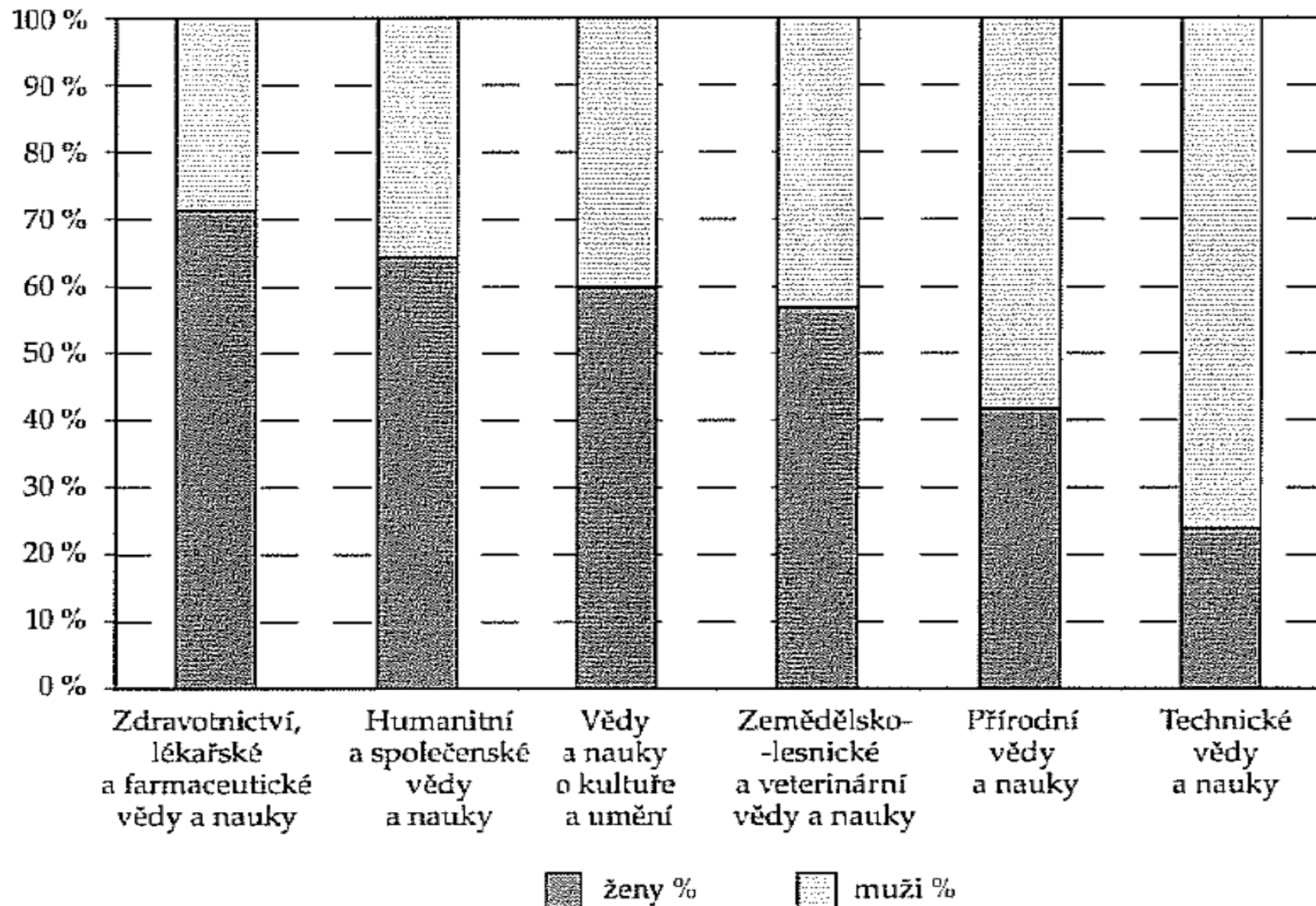
	2002				2008				2009			
	celkem	%	z toho žen	% žen	celkem	%	z toho žen	% žen	celkem	%	z toho žen	% žen
profesoři/ky	1 827	10,7	159	8,7	2 424	11,3	298	12,3	2 553	11,5	329	12,9
docenti/ky	3 731	21,8	788	21,1	4 150	19,3	959	23,1	4 294	19,4	1 008	23,5
odb. asistenti/ky	9 714	56,8	3 975	40,9	11 802	54,8	4 652	39,4	12 039	54,4	4 758	39,5
asistenti/ky	1 402	8,2	651	46,4	2 395	11,1	1 158	48,4	2 387	10,8	1 141	47,8
lektori/ky	437	2,6	251	57,4	773	3,6	463	59,9	842	3,8	499	59,3
celkem	17 111	100	5 824	30,4	21 544	100	7 530	35	22 115	100	7 735	35,0

Zdroj: ÚIV 2002, 2009.

Srovnání výdajů investovaných státem do výzkumu a zastoupení žen ve vědě a výzkumu podle vědních oblastí

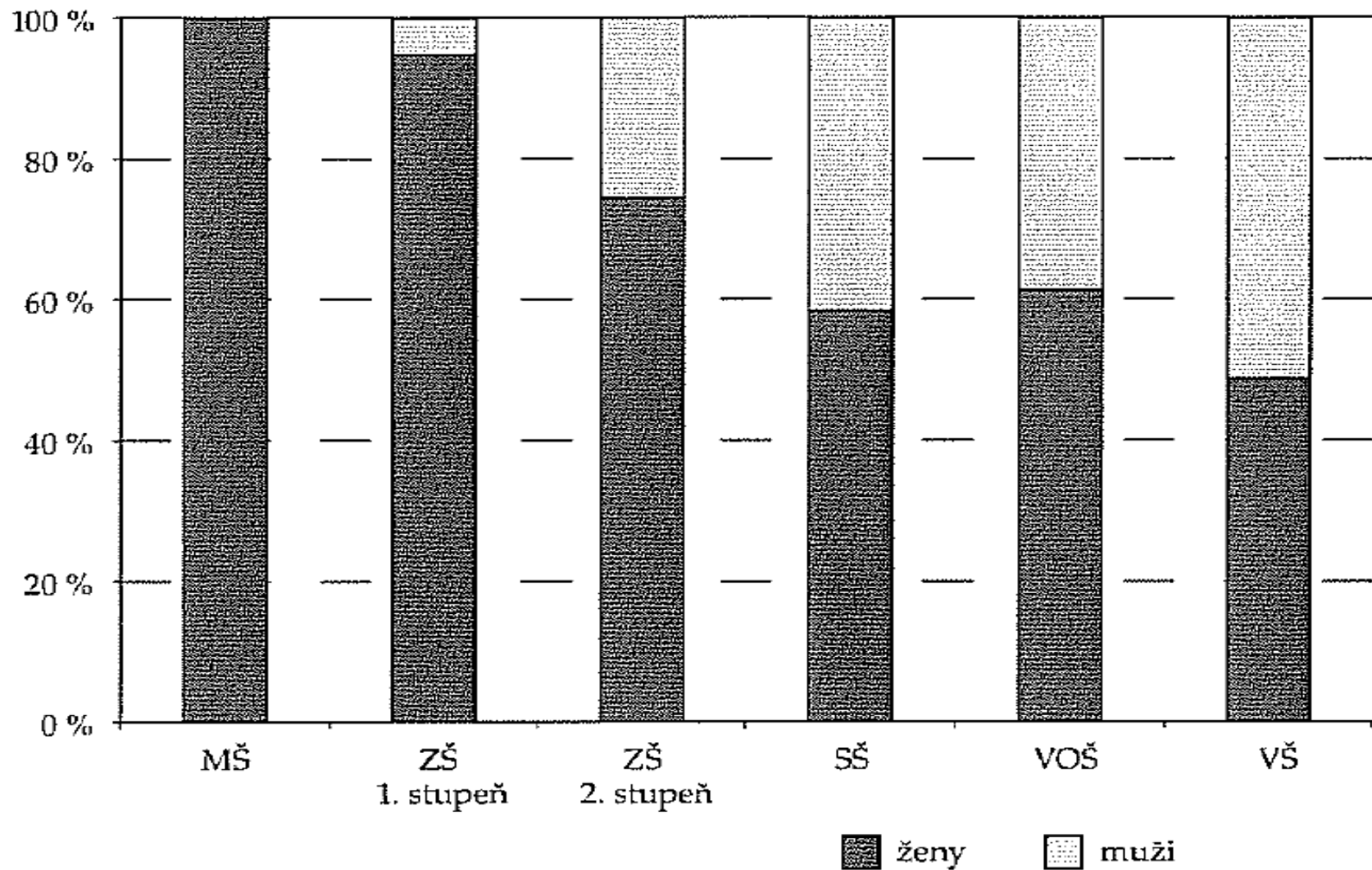

Graf 2. Studující VŠ oborů studia za rok 2006

Zdroj: ÚIV.

Graf 3. Zastoupení žen a mužů mezi vyučujícími podle vzdělávacího stupně v roce 2006 (přepočteno na plně zaměstnané)

Zdroj: ÚIV.

Zdroj předchozích tří grafů: Jarkovská, Lišková 2008

Vítězové soutěže Zlatý Ámos (1993 – 2009)

1	Petr Martínek
2	Pavel Bednář
3	Milan Pospíchal
4	Robert Kupka
5	Zdena Havlasová
6	Jarmila Ichová
7	Libor Sládek
8	Václav Kuřík
9	Ivan Bartoš
10	Jan Novotný
11	Jiří Luka
12	Luboš Blahout
13	Ivana Krumplová
14	Ivan Sedlák
15	Emilie Kostrbová
16	Lucie Andělová
17	Martina Čiklová

Zlatým Ámosem se stal zlínský učitel Michal Mikláš

26. března 2012 7:02

V pátek 23. března proběhlo v Praze finále 19. ročníku ankety o nejoblíbenějšího učitele Zlatý Ámos. Také jsem se ho zúčastnila, protože se do něj proboujel i náš pan učitel Michal Pavelka. Zatímco při sportu většinou soupeří dvě družstva, tady o prvenství bojovali žáci шести různých tříd. Není divu, že to klání bylo velmi napínavé a taky trochu hlučné.

19. Zlatý Ámos - Michal Mikláš ze Zlína | foto: Radka Páleníková

Úvodem se představila celá porota v čele s předsedou Janem Cimickým. Potom zástupci dětské poroty a nakonec podle abecedy i všichni učitelé - finalisté: Šárka Brixiová (ZŠ Česká, Vesec), Petra Bürglová (Gymnázium Jakuba Škody, Přerov), Michal Mikláš (Gymnázium a Jazyková škola, Zlín), Michal Pavelka (ZŠ Městec Králové), Radka Polívková (ZŠ Masarykova, Rychnov nad Kněžnou) a Tomáš Zahor (ZŠ a MŠ Praha 6 - Lysolaje).

Nejbohatší Češi podle čas. Týden

1.	Petr Kellner	43 let
2.	Andrej Babiš	53 let
3.	Pavel Tykač	43 let
4.	Karel Komárek	37 let
5.	Jozef Tkáč	57 let
6.	David Beran	39 let
7-8.	Marek Dospiva	38 let
7-8.	Jaroslav Haščák	37 let
9.	Milan Fiľo	39 let
10.	Radovan Víték	36 let
11.	Mario Hoffmann	39 let
12.	Jaromír Tesař	34 let

Přehled zastoupení žen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR od roku 1990

Přehled zastoupení žen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR od roku 1990

volební období	poslanci celkem	ženy celkem	ženy v %
1990–1992 (FS / ČNR)	292 / 196	28 / 27	9,6% / 13,8%
1992–1996 (PSP)	196	17	8,6%
1996–1998 (PSP)	196	30	15,3%
1998–2002 (PSP)	200	29	14,5%

Zdroj: Seznamy poslanců Parlamentu ČSFR a ČR z let 1990–2002. Tabulka A. Honsová.

Nejčastější oblasti diskriminace žen v ekonomicky nerozvinutých zemích

„Ženy v těchto společnostech nezakoušejí útlak jen proto, že jsou občankami států trpících ekonomickým vykořisťováním a rasismem, ale i proto, že jsou ženami ovládanými patriarchálním řádem. Jinými slovy, jsou oběťmi dvojí deprivace, plynoucí jednak ze života v chudé zemi, jednak ze skutečnosti, že jsou ženami“. (Renzetti, Curran 1999: 53)

- Genderocida
- Pohlavní mutilace žen
- Podvýživa - světová míra podvýživy u žen ve srovnání s muži až 70 %
- Feminizace chudoby
- Sexuální turistika a obchod s ženami a dětmi

<http://video.google.com/videoplay?docid=-9136717570350831427&ei=SpYSS-zdDp3a2gL4yPiDBQ&q=killing+us+softly+1#>